

Obraćanje predsedavajućeg OEBS-u, prvog potpredsednika Vlade i ministra spoljnih poslova Republike Srbije Ivice Dačića na Implementacionom sastanku ljudske dimenzije koji se održava u Varšavi:

„Ekselencije,
Dame i gospodo,
Uvaženi učesnici,

Veliko mi je zadovoljstvo da vam u ime predsedavanja Srbije OEBS-u pošelim dobrodošlicu na Implementacioni sastanak ljudske dimenzije.

Na samom početku bih želeo da se iskreno zahvalim poljskim vlastima, kao i direktoru Linku i njegovom timu u ODIHR-u, na organizaciji ovog najznačajnijeg godišnjeg sastanka u okviru ljudske dimenzije.

Takođe bih želeo da pozdravim predstavnike država učesnica OEBS-a, Partnera za saradnju, međunarodnih organizacija, civilnog društva, kao i akademske zajednice.

Kao jedan od najvećih godišnjih foruma za ljudska prava, Implementacioni sastanak ljudske dimenzije predstavlja odličnu priliku da se izvrši pregled realizacije preuzetih obaveza i razmena gledišta o brojnim pitanjima iz oblasti ljudskih prava. Ovo je istovremeno značajna prilika za razmatranje izazova sa kojima se danas suočavamo. A izazova ima puno.

Kao što nam je svima poznato, Srbija je preuzela predsedavanje OEBS-u u izuzetno teškom trenutku za celokupan prostor OEBS-a. Situacija u i oko Ukrajine i dalje predstavlja ozbiljnu pretnju evropskoj bezbednosti. Tokom cele godine, predsedavanje, kao i Organizacija u celini nastavili su da čine sve što je u njihovoj moći za podršku sprovođenju sporazuma iz Minska kako bi došlo do prekida neprijateljstava i kako bi se usmerio politički proces. Ovi naponi obuhvatali su i angažovanje u cilju isticanja značaja poštovanja obaveza OEBS-a u oblasti ljudskih prava. Takođe je otvorena debata o tome kako otkloniti strukturnu štetu koju je kriza u i oko Ukrajine prouzrokovala evropskom bezbednosnom sistemu u čiju je osnovu ugrađena naša Organizacija. Nadamo se da ćemo do Ministarskog saveta koji se u decembru održava u Beogradu imati jasniju sliku o tome kako pristupiti ponovnom uspostavljanju poverenja u okviru OEBS-a i reafirmisati njegove osnovne principe. Smatramo da će Izveštaj Panela eminentnih ličnosti koji je uspostavilo predsedavanje Švajcarske prošle godine pomoći u tom pogledu.

Kad je reč o izazovima, u Evropi se danas suočavamo sa sve većom i izuzetno ozbiljnom migrantskom krizom. U vreme kada hiljade ljudi rizikuju živote napuštajući svoje zemlje pogođene konfliktima u susedstvu prostora OEBS-a, ne smemo da zaboravimo na ljudska prava i humanitarne aspekte migrantske krize. Dosadašnji odgovor u tom smislu u najmanju ruku, nije bio na zadovoljavajućem nivou. Podizanje ograda, zatvaranje granica i prekomerna upotreba sile prema ljudima koji beže od razornih konflikata ne predstavljaju odgovor u skladu sa obavezama o poštovanju ljudskih prava koje su preuzele države učesnice ove organizacije, niti sa drugim međunarodnim normama i standardima iz oblasti ljudskih prava. Iz tog razloga, treba da se zalažemo za poštovanje ljudskih prava svih, posebno imajući u vidu da su u vreme sukoba i kriza najviše pogođena upravo osnovna ljudska prava.

Republika Srbija spada u zemlje koje su pogođene ogromnim talasom migranata koji dolaze iz ratom zahvaćenih područja. Učinili smo sve da pružimo adekvatan odgovor na aktuelnu krizu.

Dame i gospodo,

Ove godine obeležavamo 40. godišnjicu Završnog akta iz Helsinkija. Tada je po prvi put poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda obuhvaćeno jednim regionalnim bezbednosnim sporazumom i to ne u vidu aneksa, već ravnopravno sa političko-vojnim pitanjima. Završnim aktom iz Helsinkija je takođe utvrđeno da građani imaju pravo da poznaju svoja prava i postupaju u skladu s tim. Ovaj dokument je obezbedio i najznačajniju polaznu tačku za razvoj angažovanja civilnog društva širom prostora OEBS-a.

Doprinos organizacija civilnog društva i dalje je veoma značajan za jačanje zaštite ljudskih prava. Očekujem da ovogodišnji Implementacioni sastanak ljudske dimenzije obezbedi dobru osnovu za plodnu raspravu između država učesnica i sa predstavnicima civilnog društva o zajedničkim izazovima sa kojima se suočavamo.

Kao što je konstatovano u Deklaraciji iz Astane, organizacije civilnog društva su tokom protekle četiri decenije imale neprocenjivu i nezamenjivu ulogu u praćenju poštovanja preuzetih obaveza od strane vlada, u interesu bezbednosti svih. To se najbolje vidi upravo na primeru Implementacionog sastanka ljudske dimenzije (HDIM).

Uloga civilnog društva zauzima visoko mesto na agendi uzastopnih predsedavanja Švajcarske i Srbije. Na primer, obe zemlje su u saradnji sa civilnim društvom izvršile samoevaluaciju ispunjavanja obaveza prema OEBS-u. Stoga bih želeo da iskoristim ovu priliku da se svima prisutnima lično zahvalim na neumornom angažovanju i doprinosu.

Dame i gospodo,

Tokom predsedavanja OEBS-u, Republika Srbija je bila i nastavlja da bude posvećena daljem unapređenju i povećanju nivoa ispunjavanja obaveza OEBS-a u sve tri dimenzije. U oblasti treće dimenzije posvetili smo posebnu pažnju vladavini prava, nacionalnim institucijama za ljudska prava, slobodi izražavanja i slobodi medija, uključujući bezbednost novinara, slobodu vere i ubeđenja, slobodu okupljanja i udruživanja, zaštitu prava pripadnika nacionalnih manjina i jačanje tolerancije i nediskriminacije.

Predsedavanje Srbije je otpočelo, ranije nego obično, sa pripremom mogućih rešenja za Ministarski savet u Beogradu kako bi bilo dovoljno vremena za inkluzivnu i konstruktivnu debatu među delegacijama. S tim u vezi, želeo bih da podstaknem delegacije da se uključe u tu diskusiju na konstruktivan način i da istaknem da naš glavni cilj treba da bude usvajanje

sadržajnih odluka, a ne veliki broj odluka kojima se ponovo potvrđuju postojeće obaveze. Vaš doprinos i konkretne preporuke koristile bi u daljim koracima ka Ministarskom savetu koji se održava od 3-4. decembra u Beogradu.

Pre nego što zaključim, želeo bih da istaknem značaj uloge institucija OEBS-a, posebno imajući u vidu da samo jake i profesionalne institucije sa adekvatnim finansijskim i ljudskim resursima mogu da pomognu državama učesnicama u ispunjavanju obaveza OEBS-a. Iz tog razloga, treba da stvorimo neophodne uslove za realizaciju njihovih mandata.

Na kraju, želim još jednom da se zahvalim uvaženim predstavnicima institucija i izvršnih struktura OEBS-a na podršci i plodnoj saradnji.

Hvala."